

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 569/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **STAVEBNINY NEDOŽERY s. r. o.**, Nedožerského 18, Nedožery-Brezany, IČO 44 646 054, zastúpeného DEDÁK & Partners, s. r. o., Suché mýto 1, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 22K/10/2016 z 28. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením konkurzného súdu, ktoré sa týka výkladu prechodných ustanovení § 206n zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).

II.

2. Sťažovateľ je veriteľom úpadcu v konkurze, ktorý začal ešte v roku 2017 a v ktorom sa 26. apríla 2023 konala schôdza veriteľov, na ktorej bol jeden z veriteľov zvolený za tretieho člena veriteľského výboru. Pri hlasovaní veriteľov boli zohľadnené hlasy dvoch zabezpečených veriteľov v celej výške ich prihlásených pohľadávok. Pritom bolo rozhodné prechodné ustanovenie § 206n ods. 4 prvej vety zákona o konkurze, podľa ktorého sa na prihlasovanie pohľadávok a na schôdzi veriteľov v konkurzoch vyhlásených do 16. júla 2022 použijú ustanovenia účinné od 17. júla 2022.

3. Podľa § 37 ods. 2 zákona o konkurze účinného do 16. júla 2022 platilo, že právo voliť členov veriteľského výboru má zabezpečený veriteľ v rozsahu, v akom jeho zistená zabezpečená pohľadávka pravdepodobne nebude uspokojená z jeho oddelenej podstaty. Podľa § 37 zákona o konkurze v znení účinnom od 17. júla 2022 to už neplatí a veriteľský výbor sa na schôdzi

veriteľov volí každým prítomným veriteľom zistenej pohľadávky bez ohľadu na to, či ide o zabezpečeného alebo nezabezpečeného veriteľa.

4. Sťažovateľ namietol správnosť určenia hlasov zabezpečených veriteľov a na okresnom súde sa domáhal zrušenia uznesenia o voľbe tretieho člena veriteľského výboru. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresný súd návrh sťažovateľa zamietol. Dospel k záveru, že § 206n ods. 4 prvú vetu zákona o konkurze treba vyložiť tak, že na hlasovanie veriteľov na schôdzi treba použiť nielen § 35, ale aj § 37 zákona o konkurze účinného od 17. júla 2022. Výklad, podľa ktorého by sa použili ustanovenia účinné od 17. júla 2022 len vo vzťahu k § 35 zákona o konkurze s nadpisom Schôdza veriteľov, a nie aj ostatné ustanovenia, ktoré upravujú schôdzu veriteľov, by nebol v súlade so systematickou a účelom novely, osobitne, keď § 206n ods. 4 zákona o konkurze obsahuje spojenie schôdza veriteľov a neodkazuje len na konkrétne paragrafy. Ak by bolo úmyslom prijať právnu úpravu, podľa ktorej by sa použili ustanovenia účinné od 17. júla 2022 len v rozsahu § 35 zákona o konkurze, bolo by to výslovne uvedené. Preto sa na námietky sťažovateľa podľa § 206 ods. 4 zákona o konkurze použije aj § 37 zákona o konkurze, čo vedie k záveru, že počet hlasov zabezpečených veriteľov bol určený správne a zvolenie tretieho člena veriteľského výboru nie je v rozpore so zákonom.

III.

5. Podľa sťažovateľa je výklad § 206n zákona o konkurze v namietanom uznesení arbitrárny, zmätočný a nedostatočný. Sťažovateľ poukazuje na § 206n ods. 1 zákona o konkurze, podľa ktorého sa konania začaté do 16. júla 2022 dokončia podľa predpisov účinných do 16. júla 2022. Sťažovateľ parafrázuje závery rozhodnutí ústavného súdu a z toho dospieva k záveru, že okresný súd mal zdôvodniť voľbu výkladových metód, keďže rozhodnutie, v ktorom to absentuje, je ústavne neakceptovateľné a okresný súd nevysvetlil, prečo použitie ustanovení účinných od 17. júla 2022 len na schôdzu veriteľov nie je v súlade so systematickým a teleologickým výkladom.

6. Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že novela, na ktorú sa § 206n zákona o konkurze vzťahuje, upravila elektronizáciu prihlasovania pohľadávok a schôdze veriteľov, a preto nová úprava sa týka len prihlasovania pohľadávok (§ 28 a § 121 zákona o konkurze) a schôdzi veriteľov (§ 35 a § 126 zákona o konkurze). Ide o zmeny, ktoré nemajú vplyv na už prebiehajúce konanie, ktoré sa má inak dokončiť podľa ustanovení účinných do 16. júla 2022. Preto sa mal použiť § 37 o veriteľskom výbore v znení účinnom do 16. júla 2022. To platí o to viac, že celé toto ustanovenie má úplne nové znenie, ktoré podstatne mení štruktúru veriteľského výboru a hlasovanie o jeho členoch. To v jeho veci viedlo k tomu, že dvaja členovia veriteľského výboru boli zvolení podľa starej úpravy a tretí podľa novej úpravy za úplne iných podmienok. Okresnému súdu v tejto súvislosti vyčíta, že sa vôbec nezaoberal vplyvom takto kreovaného výboru na ďalší priebeh konkurzu.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

8. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie je zamerané na výsledok, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté

konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (II. ÚS 155/08). K porušeniu týchto práv čiastkovými procesnými rozhodnutiami môže dôjsť len výnimočne. Napriek tomu aj procesné rozhodnutie je potrebné považovať za súčasť poskytovania súdnej ochrany. Ide najmä o prípady, ak súd vyrieši nejakú otázku s konečnou platnosťou, ktorá je spôsobilá ovplyvniť ďalší priebeh konania alebo jeho výsledok (II. ÚS 344/2019).

9. Sťažovateľ namieta rozhodnutie okresného súdu v procese konkurzu ako nástroja kolektívneho uspokojenia pohľadávky sťažovateľa popri ďalších veriteľoch dlžníka. Namietané uznesenie sa priamo netýka dôvodnosti pohľadávky a ani toho, v akom rozsahu bude v konkurze uspokojená. Týka sa kreácie veriteľského orgánu s jeho obmedzenými a konkurzným súdom kontrolovanými právomocami. Podľa § 38 ods. 7 zákona o konkurze každý veriteľ zistenej pohľadávky, teda aj sťažovateľ, sa môže domáhať, aby súd zrušil uznesenie veriteľského výboru z dôvodu jeho rozporu so spoločným záujmom veriteľov. Význam rozhodnutia okresného súdu pre pomery sťažovateľa a uplatnenie predovšetkým jeho základného práva vlastníť majetok je takmer bezvýznamný. Konkurzný súd v namietanom uznesení rozhodol len o aplikácii nových ustanovení zákona o konkurze na voľbu len jedného z troch členov veriteľského výboru, a to na základe výkladu osobitného intertemporálneho ustanovenia § 206n ods. 4 prvej vety zákona o konkurze.

10. Dôvod na vyslovenie porušenia ústavných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, ktorým rozhodol o námietke veriteľa na zrušenie uznesenia schôdze veriteľov, bude daný len vtedy, ak z takéhoto uznesenia možno dospieť k porušeniu iného ústavného práva, a iba vtedy, ak by takéto rozhodnutie bolo možné považovať za exces, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Otázka aplikácie intertemporálnej normy, ktorá je rozhodná pre zodpovedanie otázky použitia niektorého z dvoch súborov noriem, ktoré rozdielne, no stále podobne organizujú spôsob kreácie veriteľského výboru na schôdzi veriteľov v konkurznom konaní prostredníctvom priznania hlasovacích práv zabezpečeným veriteľom, je z podstaty veci okrajová.

11. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

12. Preto nie je úlohou ústavného súdu rozhodnúť, či záver, ktorý prijal okresný súd v namietanom uznesení, je správny. Podstatné je, že tento záver nevykazuje prvky zjavného právneho omylu. Cieľom nového ustanovenia v zákone o konkurze bolo zjavne inak a v prospech zabezpečených veriteľov upraviť kreáciu veriteľského výboru. Ak okresný súd dospel k tomu, že aj na skôr začatý konkurz sa bude aplikovať táto nová úprava, nemožno konštatovať, že by šlo o záver, ktorý by bol zjavne v rozpore s § 206n ods. 4 zákona o konkurze. Táto norma stanovuje výnimku zo všeobecného intertemporálneho pravidla § 206n ods. 1 zákona o konkurze, podľa ktorého ak odseky 2 až 6 neustanovujú inak, konania začaté a právoplatne neskončené do 16. júla 2022 sa dokončia podľa predpisov účinných do 16. júla 2022. Okresným súdom a sťažovateľom rozdielne

interpretované ustanovenie však stanovuje, že na schôdze veriteľov v konkurzoch vyhlásených do 16. júla 2022 sa použijú ustanovenia účinné od 17. júla 2022. Znenie zákona už na prvý pohľad jazykového výkladu možno interpretovať tak, že schôdza veriteľov má aj pri voľbe veriteľského výboru rozhodovať podľa nových predpisov.

13. Pokiaľ ide o námietku nedostatočného odôvodnenia namietaného rozhodnutia, treba uviesť, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (I. ÚS 218/2019, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

14. Možno súhlasiť so sťažovateľom v tom, že možno nájsť i argumenty pre opačnú odpoveď na nastolenú otázku. Tieto však vo svojich námietkach osobitne nevyjadril, a preto argumentačná hĺbka odôvodnenia okresného súdu zodpovedá tomu, ako sťažovateľ vo svojich strohých námietkach proti voľbe tretieho člena veriteľského výboru okresnému súdu rozhodnú otázku nastolil. Úlohou okresného súdu bolo reagovať na tieto námietky procesno-organizačným rozhodnutím, od ktorého nemožno očakávať hĺbku zdôvodnenia, ktorá zodpovedá konečným rozhodnutiam vo veci samej. V tejto súvislosti je i nepriliehavé, keď sťažovateľ okresnému súdu vyčíta nedostatok voľby výkladových metód a nevysvetlenie súladu jeho záveru so systematickým a teleologickým výkladom. Okresný súd k intertemporálnej norme primárne pristúpil z pohľadu jej znenia a zaradenia v systéme prechodných ustanovení § 206n zákona o konkurze. Keďže ide o normy formálne, ktoré vymedzujú hranice medzi použiteľnosťou dvoch súborov pravidiel, len ťažko možno očakávať, že by tieto normy mohli mať iný ako jazykom vyjadrený účel, ktorý by vyžadoval zdôvodnenie použitia jednotlivých výkladových metód alebo vysporiadavanie sa s tými argumentmi, ktoré sťažovateľ produkoval až v ústavnej sťažnosti. Argumentácia okresného súdu zodpovedá významu odpovede pre práva sťažovateľa, tomu, že zákon proti tomuto uzneseniu nepripúšťa opravný prostriedok, a napokon aj argumentačnej úrovni sťažovateľa v jeho námietkach. Preto túto argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení namietaného uznesenia nemožno považovať za rozpornú s ústavnými právami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu